

3. ČERVENCE 2020

JAKO KAŽDÝ PÁTEK JSEM PRO VÁS PŘIPRAVIL STRUČNÝ PŘEHLED ZPRÁV
Z ČESKÝCH LITERÁRNÍCH LUHŮ A HÁJŮ:

Ani v uplynulém týdnu nebyla nouze o komentáře na adresu **Novákovy biografie Milana Kundery**. Tentokrát ale už jen telegraficky...

„Ta kniha vypadá monumentálně, je za ní nepochybně **obří kus práce**. V zúženém prostoru šel Novák po všech stopách, které zbyly, ale možná by míň stránek bylo víc: zhustit, proškrtat, ubrat na rámující negativní emoci, na permanentním vytýkání. Anebo zkusit rovnou beletrii, třeba třisetstránkový román. Jan Novák by ho jistě zvládl na výbornou.“ ([Radim Kopáč](#))

„Biografie Milana Kundery od Jana Nováka je jen mimořádně rozsáhlým **pamfletem**. Autor selektivně publikuje vše, co se mu hodí do jeho obrazu morálně narušeného spisovatele, a jen zřídka mu přizná nějakou polehčující okolnost. Více než o Kunderovi kniha vypovídá o jeho bezskrupulózním životopisci.“ ([Petr Zídek](#))

„Nespravedliví jsou také ti, kdo Novákovo úsilí zlehčují nálepkou ‚beletrizovaný životopis‘. Ne. Novák napsal životopis. Tečka. Ba co víc: napsal **životopis západního typu**, stylem, který tady u nás kupodivu pořád ještě nikdo neovládá. Jednoduše, jasně, k věci. S použitím zkratky, svižně, s obratnou stylistikou – a s názorem, za který si samozřejmě zodpovídá.“ ([Michal Bystrov](#))

„Teď se Jan Novák rozhodl, že jedenadevadesátiletému starci zasadí ještě jednu ránu. Vzhledem k tomu, že se s ním nebavil Milan Kundera, ani jeho žena, ani řada dalších lidí, lze i bez čtení knihy konstatovat, že ve srovnání s tím, co zveřejnil Respekt v říjnu 2008, půjde z

velké části už jen o **příčinnivé šmatláni v hovně**. Honza Novák je skvělý spisovatel, nepochybně jeden z nejlepších a nejtalentovanějších za posledních padesát let. Stejně jako Kundera napsal knihy lepší a slabší. Na rozdíl od Kundery ho rodiče v šestnácti letech odvezli s sebou do emigrace, takže byl ušetřen mnoha normalizačních dilemat.“ ([Martin Reiner](#))

„Problémem není, že Novákův Kundera nerespektuje českou tradici, kde se životopisy psaly pietně a výklad se empaticky vcíťoval do zobrazované osoby. V anglofonním prostředí jsou běžné i životopisy peprné, silně kritické a skandalizující: i tam je ale zvykem, že je píše autoři se solidním akademickým vzděláním. Jan Novák je v oblasti historie obecné i literární **sebestředným diletantem** a to problémem je.“ ([Petr A. Bílek](#))

„Spisovatel Jan Novák má rád silná slova, tak to řekněme zostra: jeho právě vydaná kniha o Milanu Kunderovi je tak **manipulativní**, že nemá obdoby. Nejznámějšímu žijícímu českému romanopisci na 900 stranách podsouvá takřka ve všech životních situacích nejhorší pohnutky a to dobré zamlčuje.“ ([Daniel Konrád](#))

„Kundera nám připomíná, jak jsou zdánlivá soudržnost a úplnost subjektu kultivovány skrze pastiš – slepování, vynalézání a připodobňování různých fragmentů. Novák nalézá podobné rysy u Kunderových literárních postav a obrazu Kundery, který si složil z nalezených střípků. Pro doplnění příběhu si pomáhá mytickými archetypy o hrdinech a zlosynech. Ale čím víc detailů a pramenů, sám říká „empirie“, hromadí, tím víc se mu skutečný Kundera vzdaluje. Není to historie, není to skutečné poznání, ale jsou to jen **blyštivé a skandalizující obrazy**.“ ([Jan Váňa](#))

Do vzrušené debaty už vstoupil dokonce i odpovědný redaktor Novákovy knihy, [Petr Onufer](#) z nakladatelství Argo: „Ve svobodné a kulturní společnosti není nikdo nekritizovatelný, o všem je možno a záhodno vést kritickou diskusi. Kunderovská biografie Jana Nováka nabízí do takové diskuse **cenný příspěvek**. Lze toto smělé tvrzení nějak ověřit? Lze: když člověk nedá ani na doporučující, ani na odmítavé recenze a pustí se do četby Novákovy knihy sám.“

*

Autorským čtením Markéty Pilátové a Marka Tomana odstartoval 30. června festival [Knihovna na vlnách 2020](#), pořádaný Městskou knihovnou v Praze, který v průběhu července nabídne **řadu literárních akcí** na Mariánském náměstí, Smíchovské náplavce (DOK16) a (A)VOID Floating Gallery.

Po dvou sci-fi a dystopických číslech v čase koronavirové pandemie nyní, v době silné aktivity hnutí Black Lives Matter, vyšlo [nové číslo Plavu](#) věnované sto let staré **harlemské renesanci**. Nic nového pod sluncem nad harlemskými střechami... Odpovědným redaktorem čísla je Martin Pšenička, koncepci sestavila Františka Z. Schormová.

Druhého července by devadesáté narozeniny oslavil **Otto Popper**, známý ovšem spíše jako [Ota Pavel](#), vášnivý sportovní fanda a milovník rybaření, který se do dějin české literatury zapsal hořkopoetickými vzpomínkami na své dětství u Berounky.

„Spolu s novou vlnou českých autorů detektivního žánru, která nabrala na síle v posledním desetiletí, se objevily také nové autorky, které žánr, v předchozích desetiletých poněkud zakonzervovaný, dokázaly vítaným způsobem oživit,“ píše [Pavel Mandys](#) v úvodu své studie **Thrillery i romantika: současné české krimi psané ženami**, publikované na webu Českého literárního centra.

Hostovský web H7O.cz bude v průběhu července publikovat krátké rozhovory s vybranými **tuzemskými hosty Měsíce autorského čtení**, a to vždy v den jejich prvního vystoupení. Již nyní si můžete přečíst minirozhovory s [Janem Němcem](#) nebo [Alenou Mornštajnovou](#).

*

Nakladatelství Argo nedávno vydalo rozsáhlý výbor z esejistické tvorby **T. S. Eliota** nazvaný [Křesťan – kritik – básník](#). V Knihovně Václava Havla o něm diskutovali jeho překladatelé a anglisté Martin Hilský, Martin Pokorný a Petr Onufer; jejich debatu moderoval anglista a literární kritik Ladislav Nagy.

Milada Horáková, nejznámější oběť politických monstrprocesů v Československu, byla popravena 27. června 1950. Stostránková komiksová kniha spisovatele **Zdeňka Ležáka** a výtvarnice **Štěpánky Jislové** nazvaná [Milada Horáková](#) (nakl. Argo) autenticky a velmi věrně vykresluje její příběh. Rozhovor s jejími tvůrci připravil pro H7O.cz Jakub Pavlovský.

K seznámení s **maďarskou literaturou** doporučuje román Satanské tango od Lászla Krasznahorkaie a v současné době pracuje na dějinách maďarské literatury 19. století. Hostem Markéty Kaňkové ve vltavské Vizitce byla krátce před zahájením na Maďarsko orientovaného Měsíce autorského čtení hungaristka [Simona Kolmanová](#).

Kniha, kterou si Jonáš Zbořil s Karolínou Demelovou vybrali do nového dílu Liberatury na Radiu Wave, je sice dva roky stará, ale v těchto dnech velmi aktuální. Jednak tím, že nabízí další kontext k rasovým nepokojům v USA, ale také tím, že její autor získal nedávno již podruhé Pulitzerovu cenu. [Podzemní železnici](#) amerického spisovatele **Colsona Whiteheada** probrali s autory literárního podcastu Do slov Barborou Votavovou a Ondřejem Lipárem.

Nakladatelství dětských knih **Meander** slaví letos čtvrtstoletí úspěšné existence na českém trhu. Retrospektivní ohlédnutí za jeho dosavadní produkci přinese výstava připravovaná na podzim v pražské galerii DOX. Ohlédnutí za pátou a dosud nejmladší ediční řadou nakladatelství, věnovanou nejmenším (ne)čtenářům, přináší následující rozhovor s nakladatelkou [Ivanou Pecháčkovou](#), který pro iLiteraturu.cz připravila Jitka Nešporová.

Pětadvacet let stojí [Miroslav Balaščík](#) v čele nakladatelství **Host** a také v čele stejnojmenného časopisu o literatuře, pro který je jeho design stejně důležitý jako obsah. O tuzemské próze, nakladatelské a redakční práci, ale také o politice a Milanu Kunderovi mluvil ve vltavské Vízitce s Markétou Kaňkovou.

Portál Českého literárního centra přinesl rozhovor s uznávanou autorkou **detektivek** [Michaelou Klevisovou](#): „Vždycky mě paradoxně nejvíc baví nedetektivní rovina příběhu – povahy mých postav, jejich vzájemné vztahy, vliv minulosti na přítomnost, prolétání lidských osudů, reflexe společnosti a jejích problémů. Snažím se, aby moje příběhy vzbuzovaly emoce a podněcovaly čtenáře k tomu, aby si kladl i závažnější otázky než jen: ‚Kdo to udělal?‘“

*

Na závěr připojuji jako obvykle několik čerstvých **knižních tipů**...

[Sylva Fischerová: Tisíce plošin \(nakl. Druhé město\)](#)

Nové povídky Sylvy Fischerové jsou poměrně krátké, ale zjevně osekáné na dřevě, na krystalicky čistý celek, který je nesen atmosférou i stylem a zároveň otevírá hluboké otázky a postihuje nevídané a neohrané paradoxy. Celé je to přitom vystavěno živě, úsečně, hravě, ale i sofistikovaně: vysoké se tu prolíná s nízkým, minulost s přítomností, dialog s vyprávěním, literatura se životem. Výsledkem je pozoruhodný soubor povídek, který není jen rozvíjením, natož recyklováním již vyzkoušených postupů, ale nabízí dosud nejlepší prózy, které kdy Sylva Fischerová vytvořila a které patří k vrcholům současné české prozaické produkce. (Petr A. Bílek)

[Shaun Bythell: Zpověď knihkupce \(přel. Markéta Hofmeisterová, nakl. Dybbuk\)](#)

Majitel nejrozsáhlejšího skotského knihkupectví, obchodu ve tvaru bludiště nacházejícího se v malebném přímořském městečku, i nadále trpí přívalem (nebo v nevhodnou dobu naopak nedostatkem) zákazníků, jejichž chování musí tak nebo onak strpět. Nepřestává se divit, jak je možné, že nechápou rozdíl mezi knihovnou a knihkupectvím. Klidně dovnitř – do čerstvě uklizeného obchodu! – zvenku vnášejí bahno nebo tam vcházejí i se svými mokkými psími miláčky – psy baskervillskými spíše! Pohybují se nemotorně a shazují knihy, za což se nikdy neomluví. Drze smlouvají a dožadují se neoprávněné slevy jen proto, že kniha je trochu plesnivá. A teď k té jehovistce přibyla ještě ta Italka! Slovo jí není rozumět, jen všechny v bílých rukavicích diktátorsky diriguje a chudáka majitele nutí provádět cvičení na záda. Není divu, že je to na něj už trochu příliš. Ještě že má kde si od takového firmolu odpočinout, a tak se vydává na ryby do řeky nebo na jezero, plave v moři, jezdí na kole po Vysočině nebo zajde na pivo do hospody.

[Per Petterson: Muži v mé situaci \(přel. Jaroslava Vrbová, nakl. Odeon\)](#)

Literárními cenami ověčený Per Petterson je autor niterný, přemýšlivý, poklidný; jeho romány precizní jazykově i stylově – a dokládá to i jeho nejnovější opus, Muži v mé situaci. Když se člověku rozpadá život pod rukama, vždycky se ještě lze uchýlit do lékárny

přestavěné na bar. Zejména na Štědrý den. Aspoň tak si počíná spisovatel Arvid, Pettersonovo alter ego, který po odchodu manželky propadl depresi ze samoty. Snaží se jí zbavit v náručí náhodných známostí, chce být pořád dobrým otcem svým třem dcerám, ale alkohol a zoufalství ho odvádějí stále dál od běžných mezilidských vztahů. Drsná, ale překvapivě i křehká, jindy nelítostná a mnohdy humorná sebeinventura muže kolem čtyřicítky se odehrává převážně na pozadí ulic, přístavních mol a hospod norské metropole – a za volantem auta, neboť v nouzi nejvyšší v něm Arvid několikrát i přespí.

Petr Nagy

Půlnoční Noviny P. N. naleznete na webu [Literární poustevna](#) či v Poznámkách na facebookové stránce [Literární poustevna Petra Nagye](#) a případným zájemcům je budu milerád pravidelně zasílat e-mailem ve formátu PDF (pište na poselpulnoci@seznam.cz).